

Alternative Party – digikulttuuria moneen makuun

Riitta Oittinen

Tieteellisessä julkaisemisessa tapahtuvat muutokset ovat vain pieni osa verkkomaailmaa ja web 2.0 ”vallankumousta”, joiden kanssa tutkijat ovat enenevässä määrin tekemisissä. Itse pidän hauskana ja hyödyllisenä osallistumista myös ei-akateemisiin, tietokone- ja kybermaailmaa koskeviin tapahtumiin.

Rantauduin nettisurffailun kautta suomalaisen Alternative Partyn hulpeille, mutta liiankin runsaille kotisivuille. Digitaalista kulttuuria esittelevää Alternative Partyta on kutsuttu bittikansan punk-festivaaliksi. Se on Suomen toiseksi suurin tietokonefestivaali ja järjestettiin lokakuussa jo kymmenennen kerran. Tapahtuma haluaa kannustaa osallistujia erilaisiin tietokoneproduktioihin, pääpainon ollessa sympaattisesti vanhoissa ja vaihtoehtoisissa laitteissa. Ohjelma tarjosi luentoja, työryhmiä, demo-ohjelmointikilpailuja ja tietokone- ja taidenäyttelyä. Lisäksi kuultiin elektronisen musiikin koti- ja ulkomaisia esiintyjä.

Tapahtumasaliin kuljettiin eräänlaisen kuivan sumuverhon (FogScreen™) läpi, johon pystytään heijastamaan kuvia tietokoneelta. Tätä suomalaista keksintöä on käytetty museoissa, huvipuistoissa ja suuryritysten presentaatioissa. © Riitta Oittinen

Kaupallisuutta, kansalaisvaikuttamista ja pelejä

Suomeksi ja englanniksi laadittu sivusto mainosti Alternative Partyn kokoavan yhteen luovat digikulttuurin liekinkantajat, kuten ohjelmoijat, visualistit, musikit, suunnittelijat, tutkijat ja intohimoiset harrastajat. Koska määritelty kohderyhmä vaikutti sopivan laajalta, päätin vierailla tapahtumassa viikonloppuillan verran. Makuupusseista päätellen jotkut osallistujat viettivät siellä aikaansa huomattavasti pitempään.

Kaapelitehtaan hämärään sisätilaan astuessani minulle oli vielä hieman epäselvää mitä tuleman piti. Tämä johtui osin siitä, ettei käsitykseni vaihtoehtoisuudesta sopinut yhteen yhtenä pääsponsorina toimivan Helsingin Sanomien aktiivisuuden kanssa. Lehti nimittäin

antoi tapahtuman demoscene-taiteilijoille työstettäväksi uutismateriaaliaan, suoraan HS fi-palvelimelta. ”Odotan innolla uusia ja lennokkaita ideoita uutismateriaalin uudenaikaisesta esittämisestä. Pienetkin oivallukset voivat osoittautua vallankumouksellisiksi”, siteerattiin uutispäällikkö Kaius Niemeä lehdistötiedotteessa. Alternative Party:n tuottaja Kim Viljasen mukaan digitaalisten festivaalien ja demoscene-tapahtumien parissa tällainen johtavan median osoittama kiinnostus on vallankumouksellista jo sellaisenaan. Hmm... Itse näkisin kiinnostuksen myös ilmentymäksi siitä, miten valtavirta etsii, imee ja pyrkii kesyttämään uusia luovia kykyjä.

Vaihtoehtoisuudesta sen sijaan kertoi tapahtuman teema steampunk (termiä tuntemattomia kehotan suorittamaan itsenäisiä kuva- ja tekstihakuja), mainittiinpa jossain yhteydessä että aiheena olisi ollut myös vallankumous. Ainakin taidenäyttelyssä oli Neuvostoliiton kansallislaulun kajauttava surrealistinen printteri, joka ei tulostanut mitään mutta syytti valon joka kerta kun laulussa esiintyi sana Lenin. Viehättävää vanhan ajan visiittikorttitunnelmaa tuotti Atelier Onyxei Haapalan digikuvia ottava, viktoriaaninen fotoaparaatti Signe. Tapahtumaa tukeneen korsettiliikkeen esittelypiste sijaitsi vuonna 1993 perustetun Freenetin (”koko maailma on meidän”) infopisteen vieressä. Freenethän toimi aikanaan koululaisten ja opettajien virtuaalisena kohtauspaiikkana. Vinkki Freenet-aktivisteille: hieman kunnianhimoisempi ja informatiivisempi oman asian esittely ei olisi pahitteeksi, varsinkin kun esittelypisteessä ei ehditä olla paikalla koko aikaa.

Kaikkiaan Alternative Partyllä oli kolmisenkymmentä partneria tai yhteistyökumppania, kuten Suomen Unix-käyttäjien yhdistys (Fuug), tekijänoikeuksiin ja sananvapauden rajoittamiseen kriittisesti suhtautuva, kiistelty Piraattipuolue, Kokeellisen elektroniikan seura, erilaisia multimediarityksiä ja yhdistyksiin järjestäytyneitä nörttejä. Paikalla olivat myös radioamatöörit ja pöytätalaa oman koneen käyttäjille.

Nostalgiakokemuksen tarjosi se, että tilaisuudessa oli mahdollisuus pelata erilaisia vanhoja tietokonepelejä, joiden suosio ei ollut yllätys. Päiväohjelmasta todettiin historiatietoisesti, että lapset voivat tulla katsomaan millaisia koneita vanhemmat aikoinaan käyttivät. Toimivien vanhojen tietokoneiden näyttely oli erityisen mielenkiintoinen: esille oli raahattu monenlaisia vehkeitä, kuten vektorinäyttö. Kokeilin Suomen Macintosh-käyttäjien yhdistyksen (Fimug) päivystäjän avustuksella kuinka kosketinsoittimeen kytketty nuotinnusohjelma toimi ikääntyneellä myllyllä, ihailin legendaarista linnunpönttö-Macciä ja havaitsin roskalavalta löytyneen 1980-luvun Macin toimivan edelleen.

Luentojen aiheet käsittelivät muun muassa lainsäädäntöä, ihmisten valvontaa, tiedon omistamista ja yhteisöllistä ohjelmistonkehitystä. Taideteollisessa korkeakoulussa järjestettiin demoscene-seminaari, jossa käytiin läpi myös aihepiirin historiaa. Aikataulullisista syistä onnistuin kuulemaan ainoastaan paikalle Kaliforniasta lennätettyä Brad Templetonia, joka on puheenjohtaja kansalaisten digitaalisia oikeuksia puolustavassa Electronic Frontier Foundationissa. Hän sivusi esityksessään sensuuria, terrorismin vastaista taistelua, keksimisen ja innovoinnin säätelyä, Googlen esi-isää Archieta ja internettiä yksityisenä yrityksenä, jättäen jälkeensä enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Miten pitäisi suhtautua esimerkiksi Googlen tarjoamaan karttapalveluun, kysyi ääni yleisöstä. Kysymys kytkeytyy vapaan tiedonvälityksen problematiikkaan, kuten siihen kuinka paljon vapaaehtoinen ja viattomana pitämämme nettikäyttäytymisemme tarjoaa tietoa sekä kontrollimekanismeille että kaupallisille yrittäjille.

Perjantaina alkanut Alternative Party oli auki sunnuntaihin asti ilman taukoja. Pieniä tapahtumia oli paljon. Esimerkiksi kilpailunhaluiset saattoivat testata näppäryyttään näppäimistön käsittelynopeudessa. Yhteistyökumppaneiden kirjosta paljastunut (lähes) jokaiselle jotain -politiikka jatkui itse tapahtumassa: yhden muonituspisteen tuote oli kebab, toista

hoiti kasvis- ja vegaaniruokaan painottunut osuuskuntakahvila Soihtu, jonka keskustassa sijaitsevassa kahvilassa on ilmainen, Linuxilla hoidettu nettiyhteys.

Rentoa menoä. © Riitta Oittinen

”Asiallisen rupinen meininki” luonnehti Alternative Partyä siellä konsertoineen Desert Planet -bändin jäsen. Kävijöiden ikähaarukka oli ainakin lauantai-iltana laajalta. Mukana oli sekä We love geeks -rintanappeihin että steampunk-henkeen sonnustautunutta juhlakansaa.

Tapahtuman yksi ajatus on tuoda demoja ja digikulttuuria massoille. Helsingin kirjaimessujen kaltaista yleisöryntäystä ja markkinahumua Kaapelitehtaalla ei ollut. Tämä saattoi osaltaan vaikuttaa stressittömään tunnelmaan. Ainakin järjestäjillä, asianharrastajilla ja muilla aktiiveilla oli aikaa jutella kävijöiden kanssa. Lisää tunnelmia ja tietoa Alternative Partystä ja sen osallistujista löytyy tapahtuman hengen mukaisesti verkolta vaikka Flickristä ja YouTubea. Jälkimmäiseen on kerätty muun muassa vanhoja tietokonemainoksia.

Yksittäisten tutkijoiden, laitosten, tietealojen tai yliopistojen virtuaaliset brändäysyritykset ja erilaiset verkkoprojektit ovat vain osa pieni kybermaailmaa. Katse oman tontin rajojen – kuten erilaisten teknisten ratkaisujen – ulkopuolelle todennäköisesti terästä oman alueen näkemistä ja työstämistä.

Lisätietoa täällä: <http://www.altparty.org/>

VTM (HY) Riitta Oittinen ei kaipaa hylkäämäänsä PC-konetta